

Udgivet af et Interessentskab.
Ansvarshavende: Otto Gornitzka.
Forretningsfører Sparekasseb. Ridder
Trykt i Allinge Røgtrykkeri.

NORD-BORNHOLMS UGEBLAD

Avertissementsprisen er pr. Petitline
for Inserater paa Forsiden 15 Øre.
Almindelige Annoncer 1. Gang 10 Øre
efterfølgende Gange 5 Øre.

Nr. 163

Fredag den 17. November 1916

4de Aarg.

„Nord-Bornholms Ugeblad“

trykkes i et Antal af mindst 1600 Exmpl.
og forsendes gennem Postvæsenet i Allinge.
Sandvig, Olsker, Rulsker, Rø og Klemensker.

„Nord-Bornholms Ugeblad“

har den største Udbredelse i Nordre Herred
bliver læst i ethvert Hjem og egner sig der-
for bedst til Avertering.

„Nord-Bornholms Ugeblad“

optager gerne Bekendtgørelser af enhver Art
saasom Køb, Salg, Foreningsmeddelelser,
Efter- eller Aflysninger, Auktationer etc.

„Nord-Bornholms Ugeblad“

udgaar hver Fredag, kan bestilles paa alle
Postkontorer samt paa Bladets Kontor og
koster 1 Kr. halvaarlig.

Vi trænger til en Ungdom

—o—

Vi trænger til en Ungdom
i alt dette taagede,
i alt dette vage
og vigende, skumrende,
til mere lyse Øjne
end de, der forvaagede
glinsede os i Møde,
medens Verden laa slumrende.

Vi trænger til en Ungdom,
hvis Blod strømmer brusende.
om ogsaa dens Stræben
skal gaa imod Lovene, —
som synger sin Kampsang
saa det klirrer i Husene, —
som løfter sin Stemme
og vækker de sovende.

Vi trænger til en Ungdom,
hvis Øjne ej er sløvede,
men ser den faste Form
under alt det vage, vigende,
— saa Fremtidens Ungdom,
den nye, fremstigende
med Tak kan se tilbage paa
den Daad, som vi øvede.
Christian Jørgensen.

Eventyret om Silden.

—o—

Det var en stille frostklar Oktober-
aften.

Maanens glitrende Lys over vug-
gende Bølger fortøner sig langt ude
i en lys Stribe, Stjernernes kolde,
evige Skær hviler over Havet.

Frosten har meldt sig, ikke paa-
trængende og ubehagelig, men ly-
sende og rensende.

En Skov af kullede Master, tunge
vuggende Skuder med tavle Men-
nesker, der er ude efter Havets Rig-
domme.

Nættet hejsses op; ned i Lasten
glider en stadig rindende Strøm af
blanke, sprællende Sild, hvis Bug
og Sider spiller med Sølvskær.

Store runde Skæl glimter fra grove
Hænder, tykke Uldtrøjer og tunge
Støvler — Sølv overalt, hvor Øjet
ser.

Stor og uendelig synes Stimen;
men saa begynder den paa en Gang
sin evige Vandren.

Færrer og færre rummer Nættene.
Efternølerne maa nøjes med fattige
Rester.

Men de, der kom først og fik
fangst, sætter Maskinen i Gang.

Motorernes Tak-tak smælder ud over
Havet og høres milevidt i Stilheden.

Farten gaar mod den lille Kystby,
hvor Opkøberne venter. De første
Fangere faar fabelagtige Priser.

Hundrede — Hundrede og ti —
Hundrede og tyve for en Hektoliter
— det giver Sølv igen. Ti Tusinde
og mere pr. Baad.

Last efter Last runder Havneho-
vedernes røde og grønne Lys.

Havets Rigdomme er næsten for
overvældende; Prisen trykkes lidt,
de sidste med den mindre Fangst
faar kun det halve; thi dem, som
har meget, skal have til Overflod.

Havnearbejderne kommer til; —
længe har de staaet og skullet sig
i Haab om „Tjans“, og nu endelig
kommer den.

Kasse efter Kasse hives i Land.

Hver Mand, hvis Hænder den pas-
serer igennem — og det er ikke faa
en saadan Kasse passerer, inden den
ligger i Jernbanevognen, der holder
parat — faar 2 Øre, og det betyder
20—30 Kr. for en Nats strænge Slid.
For det er strængt Arbejde.

Det værker i Lemmer og Ryg —
men ingen giver sig; der er nok til
at tage fat, hvis en Mand falder fra.
Der er ældre Folk imellem, for
hvem det kniber; det er værst med
Ryggen; en dulgt Stønnen lyder
undertiden, og en ømmer sig over
Lænden, men han bider Smerten i
sig.

Den „Tjans“ maa ikke gaa fra
Mutter og Børnene, som ellers maa
nøjes med de tørrede Flyder Vin-
teren over.

Men naar Nattens Løn ligger bag
den fedtede Bukseklap, der nu og-
saa rummer Sølv, og han ligger
vel forvaret under de tunge Dyn-
er, da værker Legemet, saa Søvnens bier.

Næste Nat gaar Flaaden ud igen.
Men det er Regn og Blæst, og
Silden lader sig ikke finde.

Klangfulde svenske Eder lyder —
Skuffelsen er for stor; den første
Nat gav Millioner, den sidste ikke
saa meget som en Øre.

Flaaden vender tilbage, men der
er ikke den Appel over den som
Aftenen før.

— Havnearbejderen gaar slukøret
hjem; hellere en værkende Ryg og
en fyldt Pung, end Driveri og Smal-
hans.

Næste Dag samme modbydelige
Vejr. Blæsten er bleven til Storm.
Svenskerne bliver liggende, det er
haabløst at gaa ud.

— Og pludselig marscherer over 300
Par tunge Søstøvler gungrende op
ad Byens Gader.

Der smages paa den gode danske
Brændevin, og Humøret sættes en
Sreg op. »Silden kommer förtusan
nok igen“.

Butikkerne stormes, og alt spise-
ligt, særlig søde Kager og Slikkeri
forsvinder sporløst i de Maver, der
længe har maattet nøjes med Kar-
toller og Fisk.

Hidtil er alt gaaet af i Gemytlig-
hed; men den søde Brændevin er
lumsk

Kræfterne, der er opsparet i den

ensformige Tilværelse, skal og maa
have Udslag.

Løjerne bliver mer og mer grov-
kornede; det er ikke mere nogen
ublandet Fornøjelse at færdes paa
Gaden, og Politiet staa magtesløst
overfor den store Sværm.

De har fundet paa at stille sig op
i en uigennemtrængelig Klump paa
Hovedgaden, og intet kan bevæge
dem til at flytte sig.

Allehaande Midler forsøges uden
Resultat, indtil et endelig viser sig
probat.

En Politifløjte lyder i en Sidegade,
hvor en Beljenti hemmelig staa og
pifter i en Port.

Hele Skaren spidser Øren, og som
paa Kommando flytter de 300 Par
tunge Støvler sig i tungt Løb, saa
Husene ryster.

Passagen er fri, kun et Par Styk-
ker har opdaget Lunten og bliver
truende nærgaende.

Inden Skaren naar tilbage, er de
overmandet og ført til Side.

Kammeraterne sværger Hævn, men
har dog Respekt for Politihundene,
saa det hele løber ud i Sandet, og
Hævnen opsættes til en bedre Lej-
lighed.

Den Lejlighed kommer aldrig.

Næste Dag gaar Ryglet at Silden
er funden der og der — Hele Fla-
den søger ud paa Havet.

Eventyret vinker paa ny.

Gunnar Brier, „Kbh.“

Det ulykkelige Polen.

—o—

Man gør sig vanskelig nogen klar
Forestilling om, hvad det ulykkelige
polske Folk har maattet gennemgaa
i de to Aar, Krigen er gaaet hen over
deres Land, udtaler Ernest Lunin-
ski i et Skrift, der nylig er udkom-
men og som sælges til Fordel for
de nødlidende i Polen. I Galizien
er der Egne, som er gaaet fra den
ene af de krigsførende Parter til den
anden indtil syv Gange, 70,7 pCt.
af hele Landets Udstrækning er mere
eller mindre ødelagt; 13 pCt. er for-
vandlet til Støv og Aske; 100 Smaa-
byer og 6000 Landsbyer ligger i
Ruiner; Farsoter og Sultdød er dag-
lige Fænomener; selv Tilfælde af
Kanibalisme som Følge af Hunger-
kvaler skal være forekommet.

Det staa maaske endnu værre til
i det af Tyskerne besatte russisk
Polen, ikke mindst efter at Russerne
under Tilbagetøget i 1915 systema-
tisk har ødelagt Landet. Efter en
Beretning af den polske borgerlige
Centralkomite i Petrograd fra første
Halvdel af 1915 var allerede da
5500 af Kampomraadets 27,000
Landsbyer skudt sammen og 1000
af dem var fuldstændig jævnet med
Jorden. En ikke ringe Del af de
Beboere, der har hjemme i de Egne,
hvor Kampen er ført, er døende af
af Sult og Kulde og lever af Rødder,
Træbark og Aadsler, hedder det i et
Opraab. Repræsentanten for Rocke-
feller-Kommissionen har kaldt Til-
standene i Polen for den største Tra-

gedie, den civiliserede Verden har
set. Hvad han havde set i Belgien,
og tidligere i Indien og Kina, kunde
slet ikke sammenlignes med de ry-
stende Forhold i Polen. I Warschau
og i Provinsbyerne ses ikke mere
Børn under 16 Aar. De er døde.

Overalt i Landet opræder en Epi-
demi, der kaldes Sultesygen og som
medfører Svulstdannelser, Kirtelknud-
der og i adskillige Tilfælde Blind-
hed.

Som Bevis for Fødemidlernes
Knaphed anføres, at i Warschau er
Prisen paa Kartoffler steget 600 pCt.,
Melets Pris er steget 1500 pCt.

Tidens Børn.

—o—

En Herre og en Dame af den
kendte Type kom for et Par Dage
siden ind i en Guldmedebutik og
købte et saa komplet Sølv-Bordser-
vice til 12 Personer, at det endog
omfattede 12 Sølv-Nøddeknækkere.
Derefter begav de sig hen i en nær-
liggende stor Glasforretning for at
foretage Indkøb af Vinglas. De over-
lod fuldstændig til Ekspedienterne
at bestemme, hvad der skulde til,
idet de kun krævede Garanti for, at
de fik det dyreste og fineste. Paa
et Punkt havde Manden i Følge
„Kalundb. Folkebl.“ dog sin egen
Mening. Han holdt bestemt paa 12
Vinkarafler, en til hver Kuvert.

En Millionær, som ikke for længe
siden sad med sin Kone og ernæ-
rede sig ved Kanf og Slid i en
Rulle- eller anden Kælder paa en af
Broerne, har købt et Gods i Nord-
sjælland. De fører stort Hus med
mange Tjenestefolk, fransk Kok etc.
Medens Gemalen i sin elegante Luk-
susautomobil tager ind til Byen om
Morgen, staa hans bedre Halvdel
ingen Dag op før ved Tolvtiden.
Da hun imidlertid fra gammel Tid
ikke er vant til at vente længe med
at faa Mad, indtager hun i Formid-
dagens Løb tre Maaltider paa Sen-
gen. For øvrigt er de rigtig flinke
over for deres Folk; men de holder
paa Formerne. Fruen, kræver saa-
ledes, at hendes Mand tituleres Slots-
herren.

Rumæniens Petroleumsilder.

—o—

Omtrent midt mellem Kronstadt
Sinaia, hvor Kong Carol havde byg-
get sin Sommerresidens, ligger Pre-
deal, den lille Grænseby, som for
nogle Dage siden blev taget af Tyk-
kerne. Under Ledelse af General
v. Falkenhayn er de nu i Færd med
at gøre et Fremstød langs Jernbanen,
som følger Prahovadalen, for at er-
obre det rumænske Petroleumsdistrikt
syd for Predeal. Den lille By Pre-
deal selv er nærmest en Landsby,
hvor talrige rige Rumænere har de-
res Sommervillaer. Prahova er en
ægte Fjeldelv, som i Regntiden styr-
ter afsted vild og ureglerlig, river

med sig Broer og ødelægger de dyr-
kede Marker paa Bredderne. Fra
begge Sider har den Tiløb af Fjeld-
bække, som skummer ned over bratte
Fjeldsider. Snedækte Toppe hæver
sig over Skovlandet, thi vi er her
midt i Hertet af Karpatherne. Oppe
i Klipperevnerne vokser en herlig
Alpeflora. Smaa Sæterhytter med
grønne Græsvolde omkring ser man
hyppig, og over ens Hoved kredser
Ørne. Ogsaa Bjørn og Gemse hol-
der til i disse højtliggende Fjeldegne.
Længere nede ligger Bøndergaarde
og Landsbyer, og langs Landevejen,
som blev anlagt her for faa Aar si-
den, rejser der sig den ene Fabrik
efter den anden. Petroleum udvin-
des i Campina, og Møller, Savbrug
og Kalkbrænderier finder man ned
gennem hele Dalen. Særlig i de sid-
ste Par Aar har Industrien taget et
vældigt Opsving i disse Distrikter,
og den herlige Natur i de sydlige
Karpathen har lidt meget under Pe-
troleumsindustrien. De vældige,
hvidmalede, cylinderformede Petro-
leumsbeholdere staa daarlig til det
smukke Natur, som danner Baggrund
for dem. Men overalt er de at se,
og omkring dem ligger skidne Ba-
racker og ødelægger det herlige
Landskab. Men man tilgiver let Pe-
troleumsindustrien det hæslelige An-
strøg, det giver Landskabet, thi Olien
er det Guld, som indbringer Landet
Millioner.

Tysk og engelsk Landbrug.

—o—

Der lever i Tyskland betydeligt
flere Personer paa det samme Stykke
Jord, end Tilfældet er i England.
Det angives, at der paa hver 100
Morgen Agerland ernæres 70 a 75
Personer i Tyskland, medens de
paa det tilsvarende Areal i England
kun ernæres 45 a 50 Personer.

Paa det samme Areal avles der i
Tyskland 2 Gange saa meget Korn
og 5 Gange saa mange Kartoffler,
og der produceres lige saa meget
Kød og 1½ Gang saa meget Mælk
som paa det tilsvarende Areal i Eng-
land.

Naar Tyskland har en saa langt
større Produktion pr. Arealenhed,
skyldes det i første Række de mæg-
tige Fremskridt, det tyske Landbrug
har gjort i den sidste Menneskeal-
der.

For blot 25 Aar siden indførte
Tyskland Halvdelen af sit Kornfor-
brug, i 1913 indførtes kun en Syven-
dedel af Forbruget.

I Tyskland bruges der tre Gange
saa megen Arbejdskraft til samme
Areal som i England.

Hovedparten af den tyske Jord
drives af Ejerne selv, og Halvdelen
af Landbrugsarealet tilhører smaa
Bondebrug. I England er det mest
Forpagtere, der driver Jorden, og ca.
11 pCt. af Jorddyrkerne ejer deres
egen Jord.

Det vil heraf skønnes, at England
har gode Betingelser for en meget
betydelig Forøgelse af dets Land-

brugsprodukter — et Forhold, der maaske i Fremtiden vil faa Indflydelse ogsaa paa Landbruget i Danmark.

Bankierens Haresteg.

—o—

En Berlinerbankier ved Navn Meyer kom forleden Dag paa den gode Idé at skaffe en Smule Afveksling i sin kødfrie Spiseseddel ved at gaa paa Jagt paa sin Landejendom, fortæller en tysk Avis. Han havde Held med sig, idet det lykkedes ham at skyde en Hare, hvorpaa han med sit Bytte i Jagtlassen begav sig paa Hjemvejen til Berlin. Men paa Vejen mødte han en Politikonstabel, som spurgte, hvor han havde tænkt sig hen med Haren. Bankieren forklarede, at han havde skudt den paa sin egen Jagtmark og skulde spise den selv.

Politimanden svarede imidlertid, at alt Vildt i Egnen i Følge en Forordning maatte sælges til en Vildthandler. Meyer havde intet andet at gøre end at begive sig til denne og falbyde sin Hare. Vildthandleren erklærede med Glæde, at han vilde give 2½ Mark for Haren, men hvis Meyer vilde beholde den selv, skulde han faa den for 6 Mark. Hr. Meyers Protester hjalp ikke; Politimanden erklærede, at Vildthandleren havde Ret til at beregne sig 3½ Mark for Omkostninger og Udlæg. Hr. Meyer maatte tilsidst punge ud med 3½ Mark for at faa sin Hare.

Han skulde netop til at sætte sig ind i Toget, da en kraltig Haand greb ham i Skulderen og trak ham ned paa Perronen. Det var Stationsmesteren, som oplyste ham om, at der var Ordre for, at intet Vildt maatte udføres fra Egnen. Dyrets Lever havde Bankieren Ret til at tage med sig; men Resten af Haren maatte han spise op paa Stedet.

Meyer løste nu Problemet paa den Maade, at han telegraferede efter sin Hustru og inviterede hende paa Haresteg. Det er vistnok den dyreste Haresteg, som nogensinde er blevet serveret.

En ny Slags Massage.

—o—

En fransk Professor, H. du Bois, har opfundet en ny Slags Massage, som han paastaar skal være overmaade virkningsfuld. Den er beregnet paa at naa de dybere liggende Fordøjelsesorganer, som ikke paa virkes af de almindelige Massageformer, og samtidig er den et Midde til at stille en sikker Diagnose ved visse Mavesygdomme, som er vanskelige at bestemme.

Patienten svælger en vis Mængde magnetisk Jern i Form af meget fint Pulver. Dernæst føres en Elektromagnet med en Strøm af ca. 3 Kilowatt frem og tilbage over Mave. Det magnetiske Jernpulver inde i Mavesækken tiltrækkes af Elektromagneten og skifter stadig Plads, eftersom denne bevæger sig. Resultatet bliver en livlig Rørelse i Indvoldenes Fibre. Da det pulveriserede Jern inde i Mave ikke gennemtrænges af X-Straaler, kan ved Hjælp af disse iagttage og kontrollere Massagens Virkninger.

Tre Digtere.

—o—

Et Literaturbillede af
Chr. Jørgensen
(Fortsat)

Forfatterskabet fortsættes de nærmest følgende Aar med et Par Fortællinger, »I Gennembrud« og »Messias«. Begge indeholder Brudstykker af en maskeret Selvbiografi. — Den selvpejlende Fortælling var siden I. P. Jacobsens »Niels Lyhne« blevet en Modesag mellem de unge — vi genfinder Formen hos en Række Digtere fra Gustav Wieds »Ungdomshistorier«, Johannes Jørgensen i hans første Bøger og Sophus Clausen

»Unge Bander«, gennem Michaelis »Vanemennesket« til Aakjærs »Bondens Søn«, L. C. Nielsens »De onde Aar« og Johannes V. Jensen »Dansken« og »Einar Elkjær«.

Særlig originale eller betydelige er disse to Fortællinger ikke. De indeholder fint malede Stemningsbilleder, til Tider taber Forfatteren sig helt i Udpensling af Detaljer. I Beskrivelsen af Hovedpersonen i »I Gennembrud«, Jørgen With, yder Stuckenberg noget nyt; denne Type er Stuckenbergs mest ejendommelige — den stille Mand, hvis Tale er sanddru, ikke klingende, ja til Tider er Ordene helt dagligdags og banale, ofte søgende, men altid inderlige og til det yderste sande. Denne Mand giver i hver enkelt Sætning hele sin Sjæl.

Jørgen With hører til det Slægtled, der voksede op under 80-ernes politiske Kampe — en Mødenaften i »Studentersamfundet« er skildret — og Bogen behandler den sidste Del af hans Barndom og første Kærlighedsforhold. Skildringer af Faderen og Moderen har stor Interesse. Men Bogens største Skønhed er Skildringen af Barndommens store vage Drømme, udført i et fint og nænsomt Sprog.

Jeg maa citere et Brudstykke.

»Fælledeerne laa paa begge Sider af Alleen og blev borte i Taagen som store Sleppe med fattige brunvisne Græsletter over vaad, tung Jord. Netop her havde han Dage i Træk leget sin bedste Leg, været Indianer, skudt Steppens vilde Bøfler med Bue, skregat Krigsskrig og sprængt afsted. Eller ligget paa Ryggen og stirret op paa Himlen og drømt Hovedinddrømme. Ligget her, træl af Legen, og spekuleret paa de virkelige Stepper, som Vinden gik hen over i jævn glidende Fart som oppe under Himlen, uden Susen, bare bølgende Græsset: hvor der var frit og skyggeløst og intet Ekko. Og han havde fablet sig en stor Længsel til mod store Marker, mod brede Egne, hvor der var milevidt til Horisonen«.

»I Gennembrud« er kun tildels en Tidsroman, idet den mest beskæftiger sig med en personlig Udvikling, om den end naturligvis er afhængig af sin Samtid. En Tidsskildring er givet i »Messias«, der beskæftiger sig med de sociale Kampe. Den staar ved sin Tendens fuldstændig afsluttende i Stuckenbergs Produktion og refererer til en Række Digte i hans første Samling, de omtalte Samfunds-Stemninger. — Men med »Messias« forlod Stuckenberg denne Gren af Literaturen. Den stiller den unge Mand i Forhold til sine Kammerater, sit Land og de sociale Kampe som han i »I Gennembrud« ses i Forhold til sig selv, sit Hjem, sine Forældre og sin Kæreste.

Skildringerne er haandgribelige og giver Bogen Værdi som Tidsdokument: et Valg (der iøvrigt minder en Del om en Valgscene i Karl Gjellerups »Germanernes Lærling«), en Arbejderklub, et Redaktionskontor — og en Del Skildringer af unge Mænd. Gennem Bogen gaar Længselen mod en Stormand, der paany kan rejse Danmark, socialt set — en Messias for Masserne.

III.

— De omtalte tre Bøger danner Stuckenbergs Ungdomsproduktion. Han fortsatte nu efter en Pavse paa fem Aar med et versificeret Skuespil, »Den vilde Jæger«.

Han har i det Skuespil kun naaet at skabe en Stemning af vild Rædsel og Uhygge, en underlig Livsrædsel, som gaar igennem hans Bøger fra denne Periode.

»Haagen, hvad Orm har stundet saa dit Sind?« spørger den kvindelige Hovedperson. Og Haagen, den vilde Jæger, svarer:

»Hvad Orm? — Den Orm, som evig raader ilde i hver Mands Sind, som Livet bød til Gilde,

og jog derfra med Sjælen fuld af Pest — og som alligevel vil Livets Fest!«

Dramaet er vanskeligt at forstaa. Dets Figurer er ikke Personer men Skikkelser, de udvikler sig ikke, bøjer sig ikke, og derfor en Konflikt i Stykket skarp. »Den vilde Jæger« er kun et Navn paa Hovedpersonen og siger i grunden alt om ham, hvad der kan siges. Han er stærk og uden Anger, men fyldt af en Livsrædsel, som omstaaende Citat viser. Jomfru Inger har længtes efter en stærk Mand og tror at finde ham i Haagen, men Ormen gnaver i hans Hjerter og han rider bort som en uløst Gaade, som den vilde Jæger, ud i Natten.

Forts.

Teaterdukkerne.

—o—

Staffagestudie til en Fortælling.

Der skulde være Prøve paa Duketeatret, for snart skulde det nye Udstyrsstykke gaa for første Gang.

Fra alle Sider vrimlede Skuespillerne ind — naturligvis i Dress. De kendte hinanden slet ikke uden Kostume.

Dér vandrede Helten og Elskerinden Arm i Arm, han med stolte, kongelige Skridt som en Hane imellem Hønsene, hun bly og usseligt, med røde Kinder og et skottende Øjekast ned til Jorden for hvert Skridt hun tog.

Scenen var en kostbart udstyret Salon med store, kolde Pillespejle og tykke Portiører, der gav Skuespillernes Ord en dæmpet, fornem Tone. Foran en Divan laa en stor, hvid Isbjørn . . . ja den havde engang været en Isbjørn. Nu var det kun et Skind med to brune Glasøjne og en kold Snude.

Isbjørnen var vant til at se Skuespillet heroppefra. Bevares, det var jo forkert, det hele skulde ses nede fra Salen af. Derved kunde ingen se de smaa Fejl ved Dragterne. Der var saamænd ingen, der tænkte paa, at Heltens Bukser posede bag til. Han passede dem ikke rigtig. Bukserne var saamænd hverken for store eller for smaa, de var som Heltebukser bør være, men, oprigtigt talt, han, der spillede Helterollen, var en Smule for lille til Bukserne.

Men det saa Publikum slet ikke. Heltinden saa det ikke, ingen af Skuespillerne saa det. De havde jo nok at gøre med at faa deres egne Kostumer til at sidde.

Og alligevel er de Tider jo forbi, da Skuespillerne skal være Konger og Prinsesser, Riddere og Svende. Det er absolut en god Idé af vore Forfattere at ty til Hverdagslivets Helle, de store og gode Mænd fra vor egen Tid. Det gør jo Fremstillingen lettere for Skuespillerne.

Skulde man tro det!

Jo, for det er nu heller ikke ganske saa let som man tror at spille Helle og Skurke, fordi man kan gøre det i Jakkesæt eller Smoking. De store og gode Mænd og de rigtig lave og nedrige er slet ikke nogen let Sag for en Skuespiller at fremstille. De tilhørende Armbevægelser er en Gang for alle bestemte — en Haand ind paa Brystet, højre Fod let fremstrakt, Nakken tilbage og saa en Imperatormine . . . det klæder en Helt, men om det nu klæder Skuespilleren?

Den store Mængde foran lægger dog heldigvis ikke meget Mærke til saadanne Smaating. Og saa er det jo heller ikke Skuespillerens Skyld, men Forfatterens. Havde han nu skrevet Drama, hvor Personerne var smaa, ubetydelige, flade, aandløse, selvtilfredse eller godmodige, saa vilde det være let at spille hans Stykker, men naar nu Forfatteren forlanger, at de skal være Helle og Skurke, saa er Sagen mindre let.

For det er ikke alene Helteroller, der er svære at spille, Skurkerollerne er om muligt endnu sværere. Det er nemlig vanskeligt for et almindeligt Menneske at blive rigtig ond, og derfor er der saa faa, der er det.

Men nu har Forfatteren af Livets store tragikomiske Maskekomedie engang sat sig for, at Personerne skal være Helle eller Skurke, saa bliver vi nødt til at være det.

Naar Forfatteren vil.

Thi denne Forfatter er virkelig større end os, der kun er Personer i hans store Drama. Hvem er han da, denne Forfatter! Tja — han har saamænd mange Navne. De overtroiske kalder ham Skæbnen. De troende kalder ham Gud. Vi andre, der er mere ædruelige, kalder ham Forsynet. Om hans Betydning har de Lærde Lov at være uenige. Nok er det, at han har gjort meget godt og har været Aarsag til meget ondt, samt at det er ham, der opdagede, at »Hjerter« rimer paa »Smerte«, en Opdagelse, som senere Tiders Forfattere i rigt Maal har benyttet sig af.

Denne Forfatter vil have Helle og Skurke som Optrædende i sine Skuespil, altsaa bliver vi nødt til at anlægge Masken. Forfatteren skriver Rollerne, vi stikker hellemæssigt Haanden ind paa Brystet, sætter høje Stortalet let frem og lirer højtideligt Rollen af — selv om den er paa Vers.

Med den Haand, som efter Reglementet skal holdes paa Ryggen, samler Helten sin posede Buksebag, for at Publikum ikke skal se, at han ikke udfylder Rollen. Heltinden gaar rundt og gløder med Kinder, røde af Frugtfarve og Øjenbryn, sværtede med en sodet Prop. Skurken gaar rundt og laver Gnidse med et Sæt forlorne Tænder, saa store Stykker af Emaljen knækker af dem. De staar alle i Forfatterens Magt — undtagen Isbjørnen.

Den ligger der, stadig lige død og kold, tilsyneladende ligegyldig for det hele, men jeg tror, at den skrupgriner indvendig.

De andre raser og gløder, de elsker og hader. Isbjørnen er død en Gang for alle. Deres Øjne er kun Glasøjne, de bringer ganske mekanisk den ydre Verden ind i Bjørnens Bevidsthed. Den sorte Snude er kold og død; aldrig mere skal den kysse en laadden Huubjørns varme Tryne for derefter i sit anstrengt, idiotiserende Bjørnesprog at grynte en gravalvorlig Bryllupshymne. Den Slags Ungdomsdaarskaber er den da vokset fra — heldigvis.

Men endnu har den ikke mistet sine Sansers fulde Brug, og endnu gør den Krav paa at have en nogenlunde ædruelig Opfattelse af Forholdene. Endnu vil den have Lov til at lé indvendig. De andre mærker jo ikke dens Latter.

Helten deklamerer roligt, idet han samler Buksebogen, lange Bravader, Side op og Side ned af den gudommelige Forfatters Manuskript. Hans Svar paa Skurkens Trusler er stolte Blikke, der lyner frem og tilbage over Scenen. Skurken skærer Tænder og spinder Helt og Elskerinde ind i et saa overjordisk Næt af Rænker, at man skulde tro, selve Mørkets Fyrste var Ophavsmand dertil. Elskerinden flagrer som en Sommerfugl, let at lokke; hun lader sig narre af Skurken, der dog tilsidst kruses af den almægtige Helt. For det gode maa sejre; saadan er Livets Gang. Efter en uendelig Strøm af Ord sejrer han og fortæller Elskerinden, at hun har begaaet et Fejltrin; hun bliver hvid, ruller pænt med Øjnene, gaar hen til Divanen og med et allekæreste, angstfuldt »Guj!« besvimer hun paa den.

Saadan er Livets Gang, og saadan er Skuespillets Gang. Men under alt dette ligger Isbjørnen stille og rolig og stirrer ud i den tomme Luft.

Den lader de andre elske og hade som de vil; men den er jo ogsaa kun — en Bjørn.

Mr. Bianco.

Allinge Biograftheater

er atter vaagnet op efter en længere Dvaletilstand. Det er ogsaa først efter mange gentagne indtrængende Opfordringer at Teatret atter lægger ud. Tiderne har jo været knappe, og det minimale Overskud fra forrige Aar fristede ikke til Gentagelse. Men efterhaanden som der er gaaet Gullasch i Bornholmernes Hovederhverv: Fiskeriet, er der kommet Penge blandt Folk, og man ser det Særsyn, at et fremmet Teaterselskab spiller »En Spurv i Tranedans« for overfyldt Hus. Hvorfor ikke lade Pengene blive i Landet, tænkte Biografens Bestyrelse, ihukommende Ludvig den Fjortendes velvise Ord, og der lægges derfor for paa Søndag med en Premiereforestilling, der kan sige Spar-to til alt, hvad der tidligere er set her i Allinge, nemlig Bertha v. Sulners verdensberømte Roman »Ned med Vaabene« i levende Billeder.

Gudstjenester og Møder.

—o—

Søndag d. 19. November.

Ols Kirke Kl. 9½. Skrm. Kl. 9. Allinge K. Kl. 2.

Bethel i Olsker Kl. 2½. Efterm. Tein Missionshus Kl. 5. Gdjr. Anker Larsen fra Bodilsker taler.

Mandag Aften Kl. 8 Møde i for K. F. U. K. i Præstegaarden. Tirsdag Aften Kl. 7½. Møde hos Graver Hermansen for K. F. U. M.

Fredag Aften (ikke Torsdag) Kl. 7½ Missionsmøde i Sandvig Præsten. taler.

Evan. luth. Missionsforening Allinge Søndag Kl. 3½. O. Vesth

Rutsker Missionshus

Søndag Kl. 3. Forsamling.

Ud til Salgs

hos

Riis, Baadstadgaard, Rø.

Fjerkræ
Skredder
Linned
Dame
Broderi
Negle

Sakse

Lommeknive og Skedeknive.

Stort Udvalg — billige Priser.

J. B. Larsen

Den 28. November 1916

festligholder Selskabelig Forening for Allinge—Sandvig og Omegn — (Rø, Olsker, Klemensker, Rutsker) sin Ti-aarige Stiftelsesdag paa Hotel »Allinge«.

Nye Medlemmer indtegnes ved Kassereren, Bogtrykker Gornitzka, samt hos underskrevne Formand.

J. C. Koefoed.

Lødekvier

er til Salgs paa

Risøgaard i Olsker.

Undervisning for Begyndere

i Tysk, Engelsk og Klaverspil. Børn 40 Øre, Voksne 75 pr. Time.

Else Neukranz, Sandkaas f. T. hos Bogtr. Gornitzka, Allinge.

Paa Grund af Sygdom kan

en Dreng,

som vil passe Kreaturer og deltage i Malkningen, straks faa Plads paa

Piløgaard i Rø.

Magasin du Nords Udsalg

anbefaler for

Efteraar og Vinter

Kostumer af svære heludne Stoffer.	Frakker, Sorte og kulørte. Fikse Faconer	Ulstre i særlig stort Udvalg og god Pasform
Serges, Cheviot, Kjøletøj Stort Lager, smaa Priser.	Sort Drapé-Klæde til Damefrakker Ekstra Kvalitet. — Ekstra billigt.	Ulsterstof Stort Udvalg. Billige Priser.
Nederdele med stor Vidde Stort Lager i sort, blaa og kulørt	Bluselio af Flonel, Veyella, Uldstof og Silke. Stort Udvalg.	Korsetter. Stort Udvalg. Prima Pasform
Strømper. Alle Størrelser. Mange Kvaliteter. Største Lager. Billige Priser. Overbevis Dem ved Køb.	Uldtrøjer og Benklæder. Stort Lager til gamle Priser.	Skorter af Klæde, Moire, Alpaca og Medium Smukt Sortiment.
Handske Sorte, hvide og kulørte, Skind og Stof.	Lommestørklæder Smukt Udvalg. Stort Lager. Smaa Priser.	Damelinned af allerbedste Stof i stort Udvalg.
Forklæder, Hvide, sorte og kulørte. Stort Udvalg	Paraplyer. Særlig fikse Ting er nylig hjemkomne.	Skindoverer. Nye gode kurante Ting i stort Udvalg.
Kraaer, Sløjfer i Batist, Viole og Blonde. Sidste Nyheder. Stort Udvalg.	Skindøeste, Uldøeste. Alle Størrelser. Stort Lager.	Bælter, Spænder Bælteelastik. Prima Kvalitet.
Uld-Normaltæpper Prima Kvaliteter. Stort Udvalg. Smaa Priser.	Uldgarn, Sort, hvidt, brunt, graat og Normal. Stort Lager. Billige Priser.	Uld og uldne Klude tages i Bytte til højeste Dagspris.

Begrundet paa mit store Lager og rettidigt Indkøb, bliver ovenstaaende Varer solgt betydeligt under Dagspris

Telefon Allinge Nr. 5.

J. P. Sommer.

Telefon Allinge Nr. 5.

Bornholms Spare- & Laanekasses

Afdeling i Allinge

Kontortid: 10—12 og 2—4.

Modtager Indskud paa alm. Sparekassetilkaar til en Rente af 4 pCt. p. a., paa Folio til 2 pCt. p. a.

Vi har rigelig Lager af

Nørresundby Gødningskalk

Naar Efteraarspjøningen er tilendebragt, saa er det rigtigst at kalke.
Vær saa god at gøre Bestilling i

Nordlandets Handelshus

Briller og Pincenez

der passer til ethvert Øje, faas hos

Telefon Allinge 93.

A. M. Lindberg.
Urmager og Guldsmed.

Alle Manufakturvarer

sælges endnu

til rimelige Priser.

Uld og Klude tages i Bytte.

Nordlandets Handelshus.

En brugt

Kakkelovn

er billig til Salgs hos

Carl Berg, Olsker.

Koncentreret

Kød- & Blodfoder

forebygger Stivsyge hos Svin og fremmer Aeglægning hos Høns.
Faas i mindre Vægte hos

J. B. Larsen.

By- og Herredsfuldmejtig

Johannes Kofod, Hasle.

træffes paa Raadhuset i Allinge hver Mandag eller Kl. 10 Form. og i Klemensker Kro hver Fredag fra 2—5 Eftm.

Ungdommen i Rø

indbydes herved venligst til festligt Ungdomsmøde i Forsamlingshuset Søndag den 19. ds. Kl. 2½.

Sognepræsten.

Fotograf Alfred Kjoller.

Publikums Opmærksomhed henledes paa at gøre deres Bestillinger paa Fotografier, Forstørrelser o.l., som skal være færdige til Jul, nu.

Priserne er ikke forhøjede.
Tid for Fotografering: Kl. 10—3 ogsaa Søndage.

Skovavktion.

Torsdag d. 23. November Formiddag Kl. 10 lader

Vang Stenhuggerier

ved offentlig Avktion i dets Skov i Rutsker bortsælge ca.

250 Bud Klods og Kvas

af Løvtræer (væsentligst Birk).

By- og Herredsfogedkontoret i Hasle d. 11. November 1916.

Borgen.

Rø Sygekasse

afholder en eventuelt to ekstra ordinære Generalforsamlinger i Brugsforeningens Sal Mandag d. 27. November Kl. 6 med Dagsorden:

1. Forhøjelse af Kontingentet.
2. Eventuelt.

P. B. V.

H. J. Henriksen.

Vindruer

er hjemkommet. Fineste Kvalitet. Prisen billig.

I. B. Larsen.

Allinge Biografteater

Søndag Aften den 19. November Kl. 7½ og 9.

Stor

Præmiereforestilling

med nyt stort Aabningsprogram over Bertha v. Sutners verdenskendte Roman

Ned med Vaabene

forevist i Paladsteatret i København under kolosal Tilstrømning i over en Maaned.

Den nyere Tids mest geniale og storslaaende Mesterværk.

Forbudt for Børn

Musik: Violin og Klaver.

Entre 50 Øre. — Ingen Skat.

En Karl,

16—18 Aar, kan faa Plads straks paa Frigaard, Klemensker.

Barbermaskiner.

Ægte Gilletteblade til Barbermaskiner

Barberknive

Barberkoste

Sæbeskaale

Barberspejle

Barbersæbe

Haarklippemaskiner

Stryggeremme til Bar-

berknive og Gilettemask.

Stort Udvalg. — Billige Priser.

I. B. Larsen.

Prøv vor udmærkeed

MARGARINE

og De vil blive tilfreds saavel med Kvalitet som med Pris.
Frisk Tilførsel flere Gange ugentlig.

Allinge Kolonial- & Produktforretning.

Nye spanske Rosiner og friske Krydderier

anbefales nu til Slagtetiden.

Nordlandets Handelshus.

Uld-Normaltæpper

i svære, bløde Kvaliteter er hjemkommen og anbefales til billige Priser.

J. P. Sommer.

Vort Lager er rigelig forsynet med

alle Sorter Foderstoffer

i prima kontrollerede Varer og til billigste Dagspris.

Allinge Kolonial- og Produktforretning.

Brødrene Anker Jernstøberi & Maskinfabrik

Telefon 2. Hasle Telefon 2.

Selvvandingsanlæg, Vand- & Aljepumper m. m.

Prima Koks og Smaakul

anbefales til billigste Dagspris fra

Allinge Kolonial- Produktforretning.

MORSØ Skov=Ovne

som Tegningen viser

har to Kogehuller, stor Indfyrringsdør, som kan tage store Stykker Brændeknuder, Tørv og lignende, — Regulerer nemt og sikkert.

Ny Sending er hjemkommen og sælges i

Nordlandets Handelshus.

Til Stegning og Bagning

anbefales vort ekstragode Plantefedt.

Allinge Kolonial- & Produktforretning

Skindvest

til Damer og Herrer, føres paa Lager
i alle Størrelser.

J. P. Sommer,
Magasin du Nords Udsalg
Telefon 5.

E

Bedste dobb. raffineret Køkkensalt prima krystaliseret tysk Salt

sælges i større og mindre Vægte meget billigt.

Nordlandets Handeishus.

Jergon Petersen:

Vintervers.

—o—

Genboersken.

Bag de blomstrede Gardiner
ser jeg Dag for Dag dig gaa:
du har dine, jeg har mine
Ting at tage Vare paa.

Men naar Dagens Lysflod ebbed
i den tyste Skumringsfred,
saa jeg Gang paa Gang, hvorledes
dit Gardin til Side gled.

Og du aabnede dit Vindu,
smilte ad min iltre Flid;
om mit stakkels saare Hjerter
svøbtes tæt en Skumring blid.

Aldrig mødtes vi dernede
paa den brede, dumme Vej,
fra dit Vindues blanke Ruder
smilte du hver Kvæld til mig.

Aldrig hørte jeg din Stemme,
agter dog paa dine Trin,
medens Dag for Dag du færdes
bag det blomstrede Gardin.

Vintervers.

Til min Søster.

Søster, det er Vinter, Sneen drysser
hvid langs Vejen, hvor vi sammen gaar.
Kend, hvor kærligt Vintrens Sneg kysser
dine Kinder og dit blonde Haar.

Vinternatten bøjer sig imod os
med sin Skønhed og sin hvide Fred.
Vinden blæser kold og dog du smiler
gennem Nattekulden, ung og hed.

Mørket skyller frem langs alle Veje,
Skovens Stammer drukner, en for en.
Ud fra Mørket Skovens Kroner sukker,
Sneen drysser vinterfrisk og ren.

Et Smil.

Sneen faldt tæt og lunende blød,
Dagen forlængst var slukket,
den Gang du smilende ung og sød
frem af Nathavet dukket.

Pelsværk hylled din Hals og Barm:
det laa saa blødt om din Hage.
Jeg saa i dit Øje, min Kind blev varm.
Da du smilte, jeg smilte tilbage.

Du gik. — Hvorhen? Jeg aner det ej.
Jeg saa mig ikke tilbage.
Du blev kun en Straale Sol paa min Vej
i de mulmtunge Vinterdage.

Toget afgaar

Søgnedage:

Rønne—Sandvig

Fra Rønne	9 ¹⁰	3 ³⁰	9 ⁰⁰
Nyker	9 ²⁸	3 ⁵⁰	9 ¹⁸
Klemensker	9 ⁴⁵	4 ⁰⁷	9 ³⁵
Rø	10 ⁰³	4 ²⁶	9 ⁵³
Tein	10 ¹⁸	4 ⁴²	10 ⁰⁸
Allinge	10 ²⁹	4 ⁵⁴	10 ¹⁹
Til Sandvig	10 ³⁵	5 ⁰⁰	10 ²⁵

Sandvig—Rønne.

Fra Sandvig	7 ⁰⁰	12 ⁰⁰	6 ⁴⁰
Allinge	7 ⁰⁸	12 ⁰⁸	6 ⁴⁸
Tein	7 ¹⁸	12 ¹⁹	7 ⁰⁰
Rø	7 ³⁴	12 ³⁸	7 ¹⁷
Klemensker	7 ⁵⁴	12 ⁵⁶	7 ³⁶
Nyker	8 ⁰⁰	1 ¹⁰	7 ⁵⁰
Til Rønne	8 ²⁵	1 ³⁰	8 ¹⁰

Søn- og Helligdage.

Rønne—Sandvig.

Fra Rønne	9 ⁰⁰	12 ⁵⁰	8 ²⁰
Nyker	9 ¹⁸	1 ⁰⁸	8 ³⁸
Klemensker	9 ³⁴	1 ²⁴	8 ⁵⁵
Rø	9 ⁵⁰	1 ⁴⁰	9 ¹³
Tein	10 ⁰⁴	1 ⁵⁴	9 ²⁸
Allinge	10 ¹⁴	2 ⁰⁴	9 ³⁹
Sandvig	10 ³⁰	2 ¹⁰	9 ⁴⁵

Sandvig—Rønne.

Fra Sandvig	8 ⁴⁵	12 ³⁵	6 ⁴⁵
Allinge	8 ⁵²	12 ⁴²	6 ⁵²
Tein	9 ⁰²	12 ⁵²	7 ⁰²
Rø	9 ¹⁷	1 ⁰⁷	7 ¹⁸
Klemensker	9 ³⁸	1 ²⁶	7 ³⁸
Nyker	9 ⁴⁸	1 ³⁸	7 ⁵⁰
Til Rønne	10 ⁰⁵	1 ⁵⁵	8 ¹⁰

Fineste afnakket Klipfisk

Nye Japan-Ris

De allerbedste Kvaliteter som kan
skaffes, sælges i

Nordlandets Handelshus

Nye Sendinger af de allerbedste Sorter

Bageriflormel og Rugsigtemel

Vi anbefaler alle at købe Forbruget til hele Vinteren. — Laveste Notering
or Mel — og vi tager gode Sædvarer som Betaling.

Nordlandets Handelshus.

Vi anbefaler

vort velassorterede Lager af

Isenkram, Glas, Porcellæn og Fajance
til billigste Priser.

Allinge Kolonial- og Produktforretning.

Hjemmelavede prima Byggryn

i 3 Sorteringer, lavet af ekstra sværvægtig 2-radet Byg af ny
Høst, sælges ved Køb af 50 Pd. ad Gangen a 19 Øre,
ved Køb i mindre Vægte a 20 Øre.

Nordlandets Handelshus.

Kaffe, The,

Chokolade og Cacao samt alle

Kolonialvarer

i fineste og bedste Kvaliteter og til billigste Priser
anbefales fra

Allinge Kolonial & Produktforretning.

Store engelske Husholdningskul

er lossat i disse Dage. De sælges renharpede fra Lager til 6 Kr. 25 Øre
pr. Hektoliter — frit tilkøbt. — Nettopris.

Berliner-Koks. Smaa Briketter

er prima Brændsel for Ovne og Komfurer.

Nordlandets Handelshus.

Drenge

Stortrøjer
Matrosdragter
Jakkesæt

føres paa Lager i alle Størrelser og
anbefales i prima ægteblaa og møn-
strede Stoffer til yderst billige Priser

J. P. Sommer
Magasin du Nords Udsalg
ALLINGE.

Roeknive, Roeoptagere, Roegrebe og Roekurve

alt i prima Kvalitet og til billigste Priser i

Allinge Kolonial- og Produktforretning.

Meget fordelagtigt kan vi sælge

Roeskærere og Roeraspere

i mange forskellige Størrelser og til en særlig billig Pris pr.
kontant.

Nordlandets Handelshus.

Allinge Bogtrykkeri anbefales. Telefon 74.